

## De buurjongen uit Al-Bab



# De buurjongen uit Al-Bab

Door Jan Glas

Geschreven door: Jan Glas  
Omslagontwerp: Esmee van Loon  
ISBN: 9789403753751  
© Jan Glas

# Voorwoord

Helaas en verdomme, juni 2022 is bij mij een hersenziekte geconstateerd. SCA6, de fijne motoriek - praten, kijken en bewegen - gaat onomkeerbaar achteruit en mei 2023 moest ik stoppen met werken. Het netwerken, interviewen, schrijven en bijna dagelijks onderweg zijn met fiets, auto en trein ging niet meer. Gestopt met werken, al snel viel er een last van me af. Meteen na mijn besluit om te stoppen heb ik LinkedIn en Facebook van m'n telefoon verwijderd en de stroom zakelijke e-mailberichten droogde ook al snel op. M'n iPhone lag grote delen van de dag werkeloos op tafel.

Op de plaats rust, met de zomer in aantocht. Heerlijk. Stukje wandelen, rondje fietsen, een boek lezen of met de Silver Bullet - de ruim twintig jaar oude Nissan Almera van vriendin Esther - zomaar ergens heen. Allemaal erg leuk, maar na een paar weken miste ik het schrijven. Daarom heb ik een oud idee afgestoft, een roman schrijven naar aanleiding van dit nieuwsbericht: 'Koerier laat ronkende bus vol pakketjes achter op Schiphol en pakt vliegtuig.' Het resultaat is deze roman, De buurjongen uit Al-Bab.



# Youssef, 2022

## Luxeleventjes en rare gewoontes

‘Huh!’ Youssef kijkt totaal verbouwereerd naar het volgende pakketje uit z’n tot het dak volgeladen bus. Zijn dienst is net begonnen en hij staat dubbel geparkeerd in de straat waar hij zelf woont. In de auto achter hem wordt ongeduldig getoeterd. Youssef steekt zijn duim op en mompelt, ‘zo klaar vriend, even geduld’.

Hij werkt nu zo’n vijf jaar als pakketbezorger voor DHL in Amsterdam en laat zich niet meer opjagen. Hij doet gewoon zijn werk, zonder stress. Uitstappen, pakketje pakken, adres checken, naar de deur lopen, aanbellen en afleveren. Het gaat bijna op de automatische piloot. Youssef kent zijn wijk én veel van de mensen waar hij pakketjes bezorgt.

Sinds vier jaar kijkt Youssef bij elk door hem bezorgd pakketje ook naar de afzender. Een overbodige handeling maar het is er ingeslopen en een gewoonte geworden. Waarom?

Tot een minuut geleden had hij die vraag niet durven beantwoorden. Nu wel, want op dit pakketje staat de naam van z’n ruim vier jaar geleden plotseling uit zijn leven verdwenen vriendin. Fatima, zomaar op een dag was ze weg, spoorloos verdwenen. Youssef krijgt nog steeds een brok in zijn keel als hij eraan denkt. Een raadsel. Op de inburgeringscursus hadden ze elkaar in augustus 2016 ontmoet. Oogcontact, samen giechelen om zijn grapjes, kletsen tijdens de pauze en toen een eerste afspraakje. Natuurlijk naar jazzcafé Het Geveltje op de Bloemgracht, daar had hij voor het eerst ‘You Go to My Head’ van Art Pepper voor haar gespeeld. Mijn god, wat was hij verliefd!

Een maand later trok Fatima bij hem in, een slecht onderhouden appartementje in Amsterdam-Oost. Klein en veel te duur, maar wat waren ze gelukkig. Een thuis, eindelijk rust na hun vlucht uit Syrië en ruim een jaar langs verschillende AZC's.

Vluchtelingen - hij geboren in Aleppo, zij in Al-Bab - en nu samen in Amsterdam-Oost. Familie hadden ze niet, alleen elkaar en dat was ook meer dan genoeg.

Overdag werken, Youssef als fietskoerier bij DHL en Fatima als kassière bij Albert Heijn. Leuk werk, maar ze droomden van meer. Daarom timmerde Youssef aan zijn carrière als jazzmuzikant en Fatima was met een hbo-opleiding leraar basisonderwijs gestart.

Op de spaarzame vrije dagen liepen ze samen uren door Amsterdam en bij mooi weer genoten ze van een picknick in het Oosterpark. Zo was Amsterdam langzaam hun stad geworden. Wat ze ook veel deden was avondenlang praten. Serieuze gesprekken over hun geloof in Allah en wat daar in het vrije Nederland van over was gebleven. Best veel, maar naar de moskee waren ze in Nederland nog niet geweest.

'Nog niet, misschien later.' Die keuze had Fatima voor hen gemaakt. Ze kon er zo verstandig over praten.

Over het beklemmende van de Islam, thuis in Al-Bab en later in Aleppo.

'Alsof er constant afkeurende ogen op me waren gericht bij alles wat ik deed.' Maar ook over hun leven in Amsterdam. Want oh, wat hadden ze gelachen om die gekke Nederlanders met hun ogenschijnlijk luxeleventjes en rare gewoontes. Heerlijke avonden! Gordijnen dicht, kaarsjes aan en in elkaars armen lekker kletsen. Ook vrijen was overweldigend. De eerste keer hadden ze elkaar ontmaagd, die avond zal hij nooit vergeten. Ze hadden van begin tot eind in elkaars ogen gekeken. Wat Youssef daar zag was liefde, om te huilen zo mooi en precies wat hij ook voelde. Dat geluksgevoel was gebleven. Veel hadden ze niet nodig, alleen



elkaar. Fatima was de verstandige en Youssef de impulsieve. Wat ze deelden was levenslust, de wil om alles uit het leven te halen in Nederland. Twee jaar later hadden ze Syrië ver achter zich gelaten. Fatima werkte, naast haar hbo-studie, als praktijkondersteuner op de Barbaraschool. Youssef had met hulp van DHL zijn rijbewijs gehaald en reed nu op een bus. Hij werd steeds vaker gevraagd als studio-muzikant en werkte voorzichtig aan zijn eerste album. Het slecht onderhouden appartementje hadden ze inmiddels ingeruild voor een ruimere etagewoning, ook in Amsterdam-Oost, en ze dachten voorzichtig aan kinderen.

Achteraf te mooi om waar te zijn, want op zomaar een dinsdag kwam Fatima niet thuis. 23 januari 2018, Youssef zal die datum nooit vergeten. Half zeven, half acht, half negen, niets. Haar mobiel sprong meteen op de voicemail en zijn appjes werden niet gelezen.

Het was zijn eerste slapeloze nacht van vele en de volgende ochtend is Youssef naar de politie gegaan. Of nee, eerst naar de Barbaraschool. 'Ja hoor, Fatima heeft gisteren gewoon lesgegeven en is iets na zes uur vrolijk lachend naar huis gegaan.' Dat vertelde hij ook aan de agent. Zijn melding werd genoteerd, maar er werd nog niets mee gedaan. 'Dat doen we pas na 24 uur. Protocol, mijnheer.' Youssef moest het ermee doen.

Die dag heeft hij de route van de Barbaraschool naar hun huis wel twintig keer gelopen, onderweg vragend of iemand Fatima had gezien. Tevergeefs. De politie had zijn meisje niet kunnen vinden en zelfs Youssef is nog even verdachte geweest.

Een half jaar later werd het onderzoek gestaakt. Om gek van te worden, nog steeds. Slapeloze nachten, 'waar zou ze zijn!' Youssef werd een schim van zichzelf. De eerste maanden heeft hij thuis gezeten. Overspannen, was de diagnose van de huisarts. Maar het thuiszitten was afschuwelijk, zijn leven bestond uit piekeren. Daarom ging Youssef een half jaar na de verdwijning van Fatima weer dagelijks met zijn DHL-bus op pad. Het bij elk pakje

kijken naar de afzender is toen begonnen. Zomaar, zonder erbij na te denken.

En nu, nu staat Youssef te kijken naar het pakketje in zijn handen. Het staat er echt, zijn mond beweegt mee terwijl hij het adres van de afzender nog een keer leest. 'Fatima Noushi, al-Mintaqat al-Gharbiya 45, Al-Bab.' Langzaam draait Youssef het pakje om en kijkt naar het afleveradres. Zijn naam! Zijn adres. Zenuwachtig scheurt Youssef het pakje open. Het zit stevig dichtgeplakt met bruine tape.

Hij gebruikt de sleutel van zijn DHL-bus om het pakje open te ritsen. En dan... Een papieren zakje, met daarin vacuüm verpakte koekjes. Youssef ruikt Syrië als hij de verpakking opentrekt. Amandel. Honing. Pistache. Heerlijk. 'Koekjes? Natuurlijk!' Het zijn de koekjes van Feysal, de oom van Fatima én bakker in Al-Bab waar ze zo vaak over heeft verteld.

Youssef bedenkt zich geen seconde. Hij springt in zijn bus en scheurt via de Gooise weg naar de Ring A10.

'Geef dan gas, sukkel. Of ga aan de kant!' Van een ontspannen pakketbezorger is Youssef veranderd in een opgefokte autocoureur. Druk toeterend schreeuwt hij tegen de voorruit. 'Opzij!' Youssef wil zo snel mogelijk naar Syrië. Naar Fatima, naar Al-Bab.

Slalommend over de Ring mist hij bijna de afslag richting Schiphol. Op het laatste moment gooit Youssef zijn stuur om, daarbij schiet hij van de linkerbaan naar de uitvoegstrook. Achter hem komen auto's met gillende remmen tot stilstand. Youssef heeft er geen oog voor. Hij denkt maar aan één ding: 'de vertrekhal, daar moet ik zijn.'

Slappend brengt Youssef even later zijn DHL-bus tot stilstand. Hij graait zijn rugzak - met daarin zijn saxofoon, paspoort en bankpas - van de bijrijdersstoel, waarbij hij zijn bus met draaiende motor achterlaat en gehaast richting de vertrekhal rent.

Binnen scant hij de vertrekkende vluchten op het grote display. Geen Syrië, dat is nog altijd een onveilige bestemming. Met KLM

naar Athene?

De vlucht vertrekt over een kwartier en Youssef heeft er na zijn vlucht uit Syrië een paar maanden gewoond én opgetreden.

'Athene, daarna zie ik wel...' De grondstewardess achter de KLM-balie vertelt dat er nog een stoel beschikbaar is. Youssef knikt bevestigend en overhandigt zijn Nederlandse paspoort. Het is de eerste keer dat hij het gebruikt.

De grondstewardess - Kim, leest Youssef op haar badge - kijkt naar zijn paspoort en kijkt nog een keer aandachtig naar Youssef. 'Jij bent toch die zanger van Yaeishu!' Youssef knikt en Kim lacht. 'Ik heb jullie laatst zien optreden bij Pension Homeland, geweldig was dat! Man, wat heb ik heerlijk gedanst. Hypnotiserend, ik had echt geen pilletje nodig. En wat een positieve boodschap. Ga je naar Athene voor een optreden? Wacht ik zet je om naar businessclass.'

Youssef bedankt Kim; bekend zijn heeft z'n voordelen.

Het eerste jaar na de verdwijning van Fatima heeft Youssef niet meer op zijn saxofoon gespeeld. Daarna begon het weer te kriebelen en heeft hij samen met Jim, zijn producer, een eigen geluid ontwikkeld. Zingen is er toen bij gekomen en een paar maanden later is Youssef samen met Jim begonnen met optreden onder de naam Yaeishu! Arabisch voor Leef! Door muzikrecensenten omschreven als Arabische jazz met een boodschap. Daar denkt Youssef nu niet aan. Hij wil naar Syrië en houdt zijn bankpas ongeduldig tegen het pinapparaat. De tekst 'U heeft betaald' verschijnt op het scherm. Youssef heeft zijn ticket en rent naar de gate.

Geen bagage, alleen zijn altsaxofoon, paspoort en bankpas; met die drie dingen in zijn rugzak kan Youssef alles aan.

Het heeft hem van Aleppo naar Amsterdam gebracht en ook daar is de gevulde rugzak zijn trouwe metgezel gebleven. Collega's, vrienden en zelfs Fatima hebben er lacherig over gedaan, maar

de gevulde rugzak geeft hem rust, voelt als een talisman. Nu vliegt de rugzak mee naar Athene en ligt boven zijn hoofd in het bagagevak.

De altsaxofoon heeft Youssef geërfd van zijn opa. Of eigenlijk heeft hij de saxofoon gevonden.

Ongeschonden, naast het verminkte en levenloze lichaam van zijn opa. De rugzak lag even verderop, half verborgen onder de resten van wat zolang als Youssef zich kon herinneren, het huis van zijn opa was geweest.

De dag voor zijn vlucht uit Aleppo was het huis en de gehele wijk door de Syrische luchtmacht aan puin gebombardeerd.

Niets stond nog overeind van het huis waar Youssef zijn hele jeugd bijna dagelijks was geweest. Eerst naar school en dan naar opa, zo ging het altijd.

‘Moet je horen, Youssef, dit nummer heet Isfahan, naar de stad in Iran. Als je goed luistert krijg je het gevoel dat je er bent.’ Zijn opa kon het weten, hij was als jazzmuzikant de wereld over geweest. New York, Berlijn, Athene, Londen, natuurlijk Amsterdam en ja, ook Isfahan. De lijst met steden was lang en bij iedere stad had opa de mooiste verhalen. De verhalen van zijn opa zal Youssef nooit vergeten.

En zijn liefde voor jazz, daar had opa hem mee besmet. Urenlang hadden ze om de beurt op de altsaxofoon gespeeld. Improviseren, naspelen en meespelen.

‘Mooi Youssef, erg mooi. Maar luister, als je die lage toon iets langer aanzet, met meer gevoel, dan raak je mensen echt in hun ziel.’ Youssef zit met gesloten ogen en zacht neuriënd in zijn vliegtuigstoel. In gedachten is hij terug bij zijn opa. Het liefst zou hij nu zijn saxofoon pakken, maar in de verte hoort hij een stem. Als hij zijn ogen opent kijkt Youssef in de vragende ogen van een oude man in de stoel naast hem. Kort grijs haar, een gerimpeld gezicht en staalblauwe ogen. ‘Sorry, wat vroeg u?’

De man herhaalt zijn vraag. 'Waar gaat de reis naartoe?' De vraag rukt Youssef weer terug in de realiteit. 'Ik ga op bezoek bij vrienden.' Youssef geeft antwoord zonder erbij na te denken. 'Oh, in Athene?' Youssef knikt bevestigend en sluit nadrukkelijk zijn ogen. Hij heeft geen behoefte om te praten, heeft genoeg aan zichzelf.

'Petros, hoe zou het daarmee zijn?' Tijdens zijn reis van Syrië naar Nederland heeft Youssef een paar maanden avond aan avond in de jazzclub van Petros opgetreden.

'Youssef, als het tijd is om te vluchten ga dan naar Nederland', had zijn opa gezegd. 'Hier, ik heb een lijstje met namen gemaakt met mensen die je daar en onderweg kunnen helpen. Ze weten ervan.'

Opa had een gevouwen A4-tje met steden en bijbehorende namen, adressen en een korte toelichting in zijn handen gedrukt. Samen hadden ze het lijstje doorgenomen, ook Petros in Athene. 'Petros heb ik in 1980 in Berlijn ontmoet. Grote kerel, contrabas. Geweldige snor en altijd een wit overhemd met wijd geopende kraag. En borsthaar, Youssef, veel borsthaar. Adonis, dat woord hebben ze waarschijnlijk voor hem bedacht. En spelen dat ie kon, geweldig! Hard - je kreeg gewoon medelijden met de snaren - en fluweelzacht. Zijn solo's waren het hoogtepunt van de avond! Bij Petros moet je zeker langsgaan. Hij heeft nu een jazzclub in Athene. Kijk, zijn telefoonnummer staat erbij. Mooie vent. Hij moest de vrouwen van zich afslaan.'

Youssef had het lijstje van opa opgevouwen en zorgvuldig opgeborgen. En ja, de mensen op het lijstje van zijn opa hadden zijn vlucht naar Nederland veel makkelijker gemaakt.

Ook bij Petros was hij geweest. Petros en Romy, haar had Petros niet van zich afgeslagen. Romy en Petros, Petros en Romy, ze konden niet zonder elkaar. Romy was echt een gastvrouw die de jazzclub in Athene runde. Petros speelde op zijn contrabas en was leider van de band. Op het podium was hij in zijn element.

Met zijn zware stem - altijd Engels met een Grieks accent - betoverde hij iedere avond zijn publiek.

'Dames en heren, ook namens mijn vrouw Romy - de liefde van mijn leven, daar staat ze achter de bar - heet ik u van harte welkom. We gaan ons best doen om u een geweldige avond te bezorgen. We beginnen straks met 'Bewitched' van Art Pepper. Ik heb Art begin jaren '80 ontmoet in Berlijn, samen met de opa van deze jongen: Youssef, uit Syrië.

Hij speelt op de altsaxofon van zijn, tijdens een bombardement op Aleppo, overleden opa. Dames en heren, Bewitched!'

Youssef weet het nog als de dag van gisteren. Het was zijn eerste avond en Petros had die middag terloops gevraagd of hij Bewitched kende. Zijn antwoord, 'dat heb ik vaak met mijn opa gespeeld', was voor Petros blijkbaar genoeg om Youssef het podium te geven. Het was zijn eerste optreden voor publiek en dan ook nog het lievelingsnummer van zijn opa.

De eerste tonen klonken aarzelend, maar daarna had Youssef zijn ogen gesloten en het publiek betoverd. Ook Petros stond perplex. 'Youssef, je opa heeft niets teveel gezegd, wat kan jij spelen. Wat zou die ouwe trots op je zijn geweest.'

Die nacht had Youssef niet geslapen. Spelen, optreden, het voelde zo goed, waanzinnig! Hij had in zijn bed de hele avond herbeleefd. Hij had het gevonden, zijn mission in life.

Nu, acht jaar verder, is optreden nog steeds wat Youssef het liefst doet. Dat besef brengt hem met een schok terug in het heden. 'Wat ben ik aan het doen? Ik kan helemaal niet weg.'

Zijn impulsieve karakter heeft Youssef veel opgeleverd, maar ook vaak in problemen gebracht. 'Morgenavond hebben we dat televisieoptreden bij Khalid & Sophie, hoe kan ik dat nou vergeten?!' Youssef kijkt even voor zich uit en neemt een besluit. 'Ja, ik moet terug.' Hij pakt zijn mobiel en boekt een ticket voor de terugreis. 'Vertrek morgen om 12.00 uur en het is drie uur vliegen, dat moet lukken.', mompelt hij in zichzelf. 'Maar eerst een avond en

nacht in Athene. Romy en Petros, hoe zou het met ze zijn...'  
Youssef had via e-mail contact met ze gehouden, maar na verloop van tijd kreeg hij geen antwoord meer. Hij had onlangs nog een keer gebeld, maar kreeg een antwoordapparaat. Daar was het bij gebleven.

Youssef wordt door een stewardess op zijn schouder getikt. 'Mijnheer, we gaan zo landen. Wilt u uw tafeltje inklappen en uw veiligheidsriem omdoen alstublieft.' Youssef knikt, pakt zijn onaangebroken zakje met koekjes, doet zijn tafeltje omhoog en klikt zijn riem vast. 'Ja, Petros en Romy, daar ga ik straks naartoe.' Als Youssef na de landing zijn rugzak uit het bagagevak pakt staat de oude man achter hem. 'Het ga je goed, Youssef. Geniet van je reis en denk niet te veel na over de bestemming. Geluk vind je ook onderweg.'

Youssef is met stomheid geslagen en blijft even als verlamd staan. Zijn naam én exact de woorden van zijn opa, nadat ze het lijstje met namen en adressen hadden doorgenomen?

Als Youssef zich omdraait is de oude man verdwenen, alsof hij er nooit is geweest...

Youssef wordt door de stroom medepassagiers richting uitgang en door de douane gestuwd. Pas in de bus richting Athene Centrum heeft hij tijd om over de oude man en wat hij heeft gezegd na te denken.

Niet te lang, Athene vraagt om zijn aandacht. Youssef voelt de behaaglijke warmte van de stad en de mensen, heel anders dan Amsterdam.

Voor zich ziet Youssef de uitgaanswijk. Hij stapt uit de bus en slalomt door de drukte naar het zijstraatje waar de jazzclub van Petros en Romy is gevestigd. Buiten de bedrijvigheid en alleen herkenbaar door de neonreclame. In rode letters het woord Jazzclub. Verder niets.

'Hé, dat is vreemd, denkt Youssef. 'die brandde altijd.'

Nu is de neonreclame uit en ook binnen brandt geen licht.

Met een unheimisch gevoel in zijn buik drukt Youssef op de deurbel. Het blijft donker binnen en Youssef belt nog een keer. Nu wat langer, dwingender. Even later ziet hij een schim in het donker en de voordeur gaat open.

‘We are closed.’ hoort hij. In het schemerlicht staat een afgetakelde versie van Petros. Van de vroegere Adonis is niet veel meer over. ‘Petros, ik ben het, Youssef.’

De voordeur, al bijna dicht, gaat langzaam weer open.

‘Jongen, kom binnen.’ Petros draait zich om en loopt sloffend naar binnen. Niet echt het welkom waar Youssef op heeft gerekend. Een half uurtje later weet hij hoe dat komt.

‘Dus ja, jongen, de muziek is uit mijn leven verdwenen.’

Na een kort en akelig ziekbed is Romy een jaar geleden overleden. Darmkanker. Youssef legt een arm om de schouders van Petros en zo zitten ze samen aan de bar van de jazzclub.

Na een tijdje haalt Petros diep adem. ‘En jij, wat brengt jou hier?’ Youssef deelt zijn verhaal en besluit met ‘..natuurlijk ga ik op zoek naar Fatima.

Morgen om twaalf uur vlieg ik eerst terug naar Amsterdam voor mijn eerste televisie optreden met mijn band, Yaeishu!

Daarna ga ik ruimte maken in mijn agenda en m’n reis naar Syrië goed voorbereiden. En jij, Petros, jij vliegt met me mee naar Amsterdam.’

Petros kijkt aarzelend, maar Youssef accepteert geen nee.

‘Je kan bij mij slapen, dan ben je er even uit. Je gaat morgen mee naar het televisie optreden en ik laat je Amsterdam zien. Je kan blijven zolang je wil. Leuk toch.’

Petros laat zich overtuigen en een minuut later heeft Youssef een tweede ticket geboekt.

‘Zo, dat is geregeld Petros. Jij nog zo’n lekker koekje?’